

LIITOKOKOUSALOITTEET

Sosialidemokraattisen Naisliiton liittokokoukselle on määräajassa jätetty kuusi aloitetta. Aloiteoikeus on sosialidemokraattisen puolueen jäsenillä, puolueosastoilla ja naispiireillä. Naisliiton hallitus antaa lausunnon ja hyväksyy osaltaan aloitteet liittokokouksen käsiteltäväksi. Aloitteet käsitellään eri valiokunnissa aloitteen aiheen mukaisesti.

Aloitteiden tultua liittokokouksessa käsitellyiksi Naisliitto vastaa niiden jatkovalmistelusta. Aloitteet välitetään edelleen tiedoksi ja huomioon otettavaksi eri foorumeille. On tärkeää ja välttämätöntä, että sosialidemokraattiset naiset ovat aktiivisia toimijoita ja tiedon välittäjiä kukin omissa verkostoissaan. Aloitteita voivat hyödyntää työssään myös sosialidemokraattiset kansanedustajat, alueellisissa toimielimissä ja kunnallisissa päätöksentekokoelmissa toimivat sosialidemokraatit.

1. Aloite Demarinaisten liittokokoukselle 2017

Helsingin Demarinaiset ry.

Esitämme, että Demarinaiset nykyistä selkeämmin ja aktiivisemmin ottavat politiikkansa sisältöihin ja toimintaansa feministisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuspolitiikan. Tämä tarkoittaa käytännössä tietoon perustuvaa, analyyttistä ja myös konkreettista ja selkeää puheenvuoroa ja ohjelmaa siitä, mitä feministisellä politiikalla tarkoitetaan, miksi sitä tarvitaan ja miten se Demarinaisten politiikassa ilmenee ja edelleen, miten sen tulisi sisältyä puolueen tavoitteisiin ja tekoihin.

Terävöityminen ja selkeytys on tärkeää kaikilla politiikan osa-alueilla, mutta erityisesti talousajattelussa ja -politiikassa sekä laajasti turvallisuusajattelussa ja -politiikassa, joissa se on jäänyt vähemmälle huomiolle, mutta joilla aluilla se on yhteiskunnallisessa keskustelussa selvästi nousussa. Aidosti tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen toiminnan tulisi läpileikata toiminnassa ja puolueessa kaikki toiminta ja ajattelu, eikä nähdä sitä vain erillisenä saarekkeena.

Perustelut

Tarve edellä mainitulle on mielestämme useammasta syystä.

Ensiksi, ajassa, jossa demokratiaan ja erityisesti ihmisoikeuksiin kohdistuu monenlaisia uhkia (sodat, köyhyys, pakolaisuus ja näihin liittyvät, myös naisiin ja lapsiin kohdistuvat teot) ja koska pohjoismainen hyvinvointiyhteiskuntamalli ja -järjestelmä on murroksessa.

Toiseksi, vaikka Naisliiton erinäisiin ohjelmiin on sisäänkirjoitettu ajatus feminismistä, politiikka ei välttämättä ole riittävän hyvin ja selkeästi politiikan eri osa-alueet huomioivaa eikä esimerkiksi puolueen aktiiveille, jäsenille, saati muille kansalaisille selvää ja ymmärrettävää.

Kolmanneksi, sekä Naisliiton että puolueen onnistuminen ja menestys vaativat sitä, että puolueen sisällä voidaan eri ryhmien kesken keskustella ja tehdä yhteiseen tietoon perustuvia päätöksiä.

Feministisen politiikan sisällön muotoilu selkeäksi toimenpideohjelmaksi tavoitteineen ja konkreettisine toimineen valaisee asiaa paremmin kuin nykyiset hajallaan olevat kannanotot ja ulostulot.

Se myös tasoittaisi nykyistä, usein eipäs- juupas -keskustelua puolueessa eri tieto- ja osaamispohjalta toimivien kesken.

Nyt Demarinaisten politiikassa on selvästi vaikeuksia yhdistää ja kuvata naisliikkeen tavoitteita ja toimintaa siten, että feministisen politiikan idea ja tavoitteet tulevat esille ilman, että kuvaus tyipistyy nais erityisyydeksi tai vain naisten ongelmiksi tai vain nais- ja miessukupuolten eriarvoisuudeksi, jotka pitää poistaa.

Epätasa-arvo koskee hyvinvointivaltiossamme naisia koko elämänsäajan ajan, tyttövaiheesta eläkeikään: muun muassa työmarkkinoiden segregaatio, palkkaepätasa-arvo, hoivavastuun epätasa-arvoinen jakautuminen, ja myös maahanmuuttaneen naisen asema, joka työmarkkinoilla on yli kolme kertaa vaikeampi kuin Suomessa syntyneen.

Feministinen politiikka ei tarkoita sitä, että naisnäkökuuma ja kaikki ne tärkeät naisiin ja perheisiin liittyvät asiat, joita on nostettu esille ja ajettu, jäisivät taka-alalle. Ne tulisivat vain laajemmin ja hyväksyttymmin politiikan kontekstiin ja harjoitettavaan asiakeskeiseen politiikkaan.

HALLITUKSEN LAUSUNTO:

Helsingin Demarinaiset ry esittää, että Naisliiton ottaisi selkeämmin politiikassaan esille feministinen tasa-arvo ja yhdenvertaisuusnäkökulman. Feminististä näkökulmaa täytyy selkeyttää ja sisällyttää kaikille politiikan osa-alueille ja painottaa, miksi feministinen näkökulma on erityisen tärkeä ottaa huomioon poliittisessa päätöksenteossa.

Hallitus on aloitteen kanssa samaa mieltä siitä, että feminististä tasa-arvo – ja yhdenvertaisuusnäkökulmaa pitää selkeyttää ja tuoda kokonaisvaltaisemmin esille jokaisella politiikan osa-alueella. On tärkeää, että tuodaan esille, mitä feministisellä politiikalla ylipäätään tarkoitetaan ja mitkä ovat sen tavoitteet.

Vastaavanlaista toimintaa on jo aloitettu tekemään, esimerkiksi puolueen Naisliiton puheenjohtajan Tytti Tuppuraisen ja Nuorisoliiton puheenjohtajan Mikkel Näkkäläjärven kirjoituksessa: *Suomen on edistettävä feminististä ulko- ja turvallisuuspolitiikkaa (HS 15.6.2017)*. Samankaltaisia avauksia tarvitaan myös muualle politiikan aloille, jotta feministinen näkökulma selkenisi ja samalla sen merkitys ja painoarvo yhteiskunnallisessa keskustelussa kasvaisi. Tällä tavoin pystyttäisiin myös vähentämään feministiseen politiikkaan liitettyjä negatiivisia ennakkoluuloja.

Feministinen politiikka on paitsi sukupuolten välisten tasa-arvon edistämistä, on sen tarkoitus lisäksi kaikilla yhteiskunnan osa-alueilla murtaa ja poistaa sortavia ja syrjiviä rakenteita, jotta yhteiskunnastamme tulisi tasavertaisempi. Tätä viestiä on tärkeä sisällyttää Naisliiton kaikessa toiminnassa ja keskustelussa.

Naisliiton hallitus esittää, että

- seuraavana liittokokouskautena feminismi on keskeisesti osana koulutusta ja osallisuuden paikkoja. SDP:n järjestöpäivillä syyskuussa 2017 Jyväskylässä pidetty feminismin työpaja oli erittäin suosittu, osallistujia oli tilan täydeltä ja keskusteluaika jäi riittämättömäksi.
- Järjestetään työpajoja ja keskustelutilaisuuksia feminismistä politiikan eri lohkoilta.
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslakeja tehdään tunnetuksi jäsenistölle.
- Naisliitto toimittaa puolueelle yhdenvertaisuusohjelman.
- Lisäksi Naisliitto on yhdessä DemFem-verkoston ja TSL:n kanssa toteuttamassa koulutussarjaa Yhdenvertaisuuspolitiikassa – näkökulmia talouspolitiikkaan. Edellä mainitut toimet ja oppimisprosessi tulevat syventämään Naisliiton feministisiä linjauksia koko politiikan saralla.

Pirkanmaan Demarinaiset ry

2. Liittokokousaloite: Sosialidemokraattisille naispiireille aloiteoikeus puoluekokoukselle

Sosialidemokraattiset naispiirijärjestöt toimivat aktiivisesti omilla alueillaan ja vaikuttavat osaltaan sosialidemokraattisten arvojen eteenpäin viemiseksi yhteistyössä muiden sisarjärjestöjen kanssa.

Naispiirien osallisuutta puolueen toiminnassa kaventaa kuitenkin se tosiasia, että naispiireillä ei ole vastaavaa aloiteoikeutta puoluekokoukseen kuin sosialidemokraattisilla piirijärjestöillä on. Jos naispiiri haluaa jättää aloitteen, niin sen hallitus ei voi sitä tehdä yhteisönä, vaan aloitteen alle on kerättävä aloitteeseen yhtyvien naisten nimet allekirjoittajien puolueosastojen nimillä varustettuna, esim. Tanja Mallikas, Kisakentän toverit ry.

SDP on julistautunut feministiseksi puolueeksi. Voidaan siten olettaa, että naispiirien täydet aloiteoikeudet ovat myös koko puolueen tahtotila.

Pirkanmaan Demarinaiset ry esittää, että liittokokous velvoittaa naisliiton vaikuttamaan siihen, että naispiirien aloiteoikeus puoluekokoukselle toteutuu seuraavassa puoluekokouksessa tehtävällä sääntömuutoksella.

HALLITUKSEN LAUSUNTO:

Pirkanmaan Demarinaiset ry esittää liittokokousaloitteessaan SDP:n sääntöjä muutettavaksi siten, että Sosialidemokraattisille Naispiireillä on aloiteoikeus puoluekokoukselle. Sosialidemokraattiset Naispiirijärjestöt toimivat aktiivisesti omilla alueillaan ja vaikuttavat osaltaan sosialidemokraattisten arvojen eteenpäin viemiseksi yhteistyössä muiden sisarjärjestöjen kanssa. SDP on myös julistautunut feministiseksi puolueeksi, joten voidaan olettaa, että naispiirien täydet aloiteoikeudet ovat myös koko puolueen tahtotila.

Naisliiton hallitus yhtyy aloitteen tavoitteeseen ja ryhtyy vaikuttamaan siihen, että naispiirien aloiteoikeus puoluekokoukselle toteutuu seuraavassa puoluekokouksessa tehtävällä sääntömuutoksella.

3. LIITOKOKOUS ALOITE

Savo-Karjalan Naispiirihallitus

Savo-Karjalan naispiirihallitus esittää sääntömuutosta koskien sellaisia elämän tuomia tilanteita, jolloin liittokokouksen valitsemille liittohallituksen jäsenille tulee elämänmuutoksia.

Muutokset voivat olla: Ero liittohallituksen jäsenyydestä, toisen piirin alueelle muutto, vakavasti sairastuminen, jopa menehtyminen

Esitämme, että naispiirihallitukset voivat näissä poikkeustilanteissa päättää itsenäisesti uudet naisliittohallituksen kokousedustajat. Päätös tehtäisiin joko naispiirihallituksessa tai ylimääräisessä piirikokouksessa.

Esitys perustuu siihen, että tällöin piirit saavat turvattua täysipainoisen ja molemmin puoleisen tiedonkulun naisliiton ja piirien välillä.

Käytäntö toisi myös joustavuutta päätöksentekomekanismiin (Liittokokouskausi on kolme vuotta).

Irene Lång

Savo-Karjalan Naispiirihallituksen puheenjohtaja

HALLITUKSEN LAUSUNTO

Savo-Karjalan naispiirihallitus esittää Naisliiton sääntöjen muuttamista siten, että Naispiirihallitukset saisivat päättää kesken liittokokouskauden hallituksen jäsenestä, mikäli erityisistä syistä, joita olisivat ero liittohallituksen jäsenyydestä, toisen piirin alueelle muutto, vakavasti sairastuminen, jopa menehtyminen. Päätös tehtäisiin joko naispiirihallituksessa tai ylimääräisessä piirikokouksessa.

Savo-Karjalan Naispiirihallituksen esitys perustuu siihen, että vaihtomahdollisuudella Naispiirit saisivat turvattua täysipainoisen ja molemmin puoleisen tiedonkulun Naisliiton ja -piirien välillä. Käytäntö toisi mukanaan myös joustavuutta päätöksentekomekanismiin.

Naisliiton hallitus toteaa, että täysipainoinen ja molemmin puolinen tiedonkulku Naisliiton ja -piirien välillä on ensi arvoisen tärkeää.

- Naisliiton hallitus on kuluneen liittokokouskauden aikana jo ryhtynyt toimiin paremman tiedonkulun puolesta ja on tehnyt jokaisesta hallituksen kokouksesta erillisen tiedotteen ajankohtaisista päätösasioista. Tiedotteen laatimisen tekovuoro on ollut hallituksen jäsenten keskuudessa kiertävä. Hallituksen jäsenen tehtävänä on ollut tiedotteen jakaminen Naispiirihallitukselle.
- Hallituksen kokouksen pöytäkirja on toimitettu kokouksen puheenjohtajan hyväksymisen jälkeen sekä hallituksen varsinaisille edustajille että varaedustajille.

- Kokouksen poliittisen tilannekatsauksen pohjalta on laadittu erillinen tiedote, joka on tiedotusvälineiden lisäksi toimitettu myös koko hallitukselle.
- Tässä liittokokouksessa Naisliiton sääntöjä esitetään muutettavaksi hallituksen kokoonpanolta siten, että **150 kokousedustajaa valitsee** hallituksen. **Hallituksessa on puheenjohtaja, kaksi varapuheenjohtajaa ja 10-13 varsinaista jäsentä ja henkilökohtaista varajäsentä.** Varsinaisen jäsenen ollessa estyneenä, hallituksen kokoukseen osallistuu hänen henkilökohtainen varajäsenensä.
- **Naisliiton hallitus painottaa, että** hallituksen jäsenet edustavat koko Suomea. Naispiireillä ei ole kiintiöedustajaa, jonka siten tarvittaessa voitaisiin tietyn Naispiirin edustajana korvata toisella.

Edellä olevien perusteluiden johdosta hallitus toteaa, ettei aloite johda toimenpiteisiin.

4. LIITTOKOKOUSALOITE: Paikallisten naisyhdistysten taloudellinen tukeminen

Helsingin Sos.dem. Naisyhdistys ry

Sosialidemokraattiset Naiset saa puolueelta naistoimintaan suunnattua rahaa, jota jaetaan naispiireille. Helsingin Sosialidemokraattinen Naisyhdistys katsoo, että sen lisäksi tarvitaan rahaa myös suoraan naisyhdistyksille. Maassamme on kymmenen naisyhdistystä, joista toiminnassa olevia ovat Turun, Lahden ja Helsingin naisyhdistys.

Puolue on kriisissä: naisten vähenevä määrä puolueessa ja toiminnan hiipuminen ovat yhteinen huolestus. Naisia on saatava lisää sekä jäseniksi että mukaan toimintaan. Vapaaehtoistyö on puoluetoiminnan ja kansalaisvaikuttamisen kivijalka. Käytännön vapaaehtoistyö, tekevät käsiparit ovat paljolti juuri naisten. Naisilla on paljon käytännön kokemusta siitä, mitä toimiva hyvinvointivaltio merkitsee arjen tasolla. Erillisen naistoiminnan tarve ei ole edelleenkään kadonnut eikä sen tärkeys ole vähentynyt.

Keskustan, Kokoomuksen ja SDP:n jäsenistä selkeä enemmistö on liittynyt puolueisiin yli kymmenen vuotta sitten.1 Emme ole ainoa vanha puolue, jonka on tehostettava uusien jäsenten hankintaa. Jäsenhankinta on viisainta ja tehokkainta suunnata sinne, missä on otollisin maaperä. Helsingin Sosialidemokraattisella Naisyhdistyksellä on siinä paljon potentiaalia.

1 Koironen, Koivula, Saarinen: Puoluejäsenet suurennuslasin alla. Jäsenten sosiaalinen rakenne. Tieteessä tapahtuu 2/2017, 11-18. Tiedonkeruu ajoittui ajalle 3-9/2016.

2 Sama artikkeli: Kesk 5,2 %, PS -3,4 %, Kok 3,7 %, Vihr -2,5 %, Vas 13,2 %

3 Sama artikkeli: Kesk 7,0 %, 5,5 % (yht 12,5), PS 7,3 % 1,6 % (yht. 8,9 %), Kok 6,2 %, 10,7% (yht. 16,9), Vihr 8,4 %, 3,8 % (yht. 12,2), Vas 5,1 %, 7,5 % (yht. 12,6)

4 Sama artikkeli: Kesk 41,2 %, PS 25,5%, Kok 38,1 %, Vihr 63,1 %, Vas 43,3 %

Alle viisi vuotta jäsenenä olleiden %-osuus suhteessa yli viisi vuotta jäsenenä olleisiin on SDP:lla Helsinki-Uusimaa alueella 9,7 %2. Eli nimenomaan tällä alueella on olemassa olevaa kysyntää SDP:n tarjoamalle vaihtoehdolle. SDP:n alle viisi vuotta jäsenenä olleiden %-erot koulutusluokittain suhteessa yli viisi vuotta jäsenenä olleisiin SDP:lla: toisen asteen tutkinto 11,4 %, ammattikorkeakoulututkinto 6,5 % (yht. 17,9)3. Nämä kaksi koulutusluokkaa yhteensä ovat suuremmat kuin millään muulla puolueella. Niihin kannattaa panostaa.

Naisia SDP:n jäsenistä on vain 38,1 %4. *”Puolueet korostavat käytännön politiikassaan eri tavoin sukupuoleen ja sukupuolten tasa-arvoon liittyviä teemoja. Tämä niin sanottu moderni sukupuolikuilu on nähtävissä suomalaisten puolueiden sukupuolijakaumissa.”*

Halukkuus tehdä vapaaehtoistyötä ei ole kadonnut, mutta se on muuttanut muotoaan. Vapaaehtoistyöhön ei enää haluta sitoutua pitkiksi ajoiksi kerrallaan. Halu spontaaniin toimintaan ja auttamiseen on kasvanut. Viestinnän, koordinoimisen ja vapaaehtoistyön ammattimaisemman johtamisen tarve kasvaa.

Kannattaa sekä pitää kiinni olemassa olevista jäsenistä että panostaa uusjäsenhankintaan. Naisyhdistyksillä on hyvä kosketuspinta yllä mainittuihin ryhmiin, mutta taloudelliset resurssit toiminnan kehittämiseen puuttuvat.

Helsingin Sosialidemokraattinen Naisyhdistys on pieni ja vireä yhdistys. Ideoita ja tekeviä käsiä on, mutta markkinataloudessa kaikki maksaa: tilat, näkyvyys ja niihin liittyvä tekniikka. Organisaation monikanavainen näkyvyys on

ehdoton edellytys sille, että se saa tunnettuutta ja pystyy asemoitumaan asiantuntijana ja ajatusjohtajana. Siihen ei riitä enää pelkkä orgaaninen näkyvyys digimaailmassa, puskaradio tai tykkäykset ja jaot sosiaalisessa mediassa.

Näkyvyydestä on maksettava. Ilman näkyvyyttä – jolla kerromme tavoitteistamme, toiminnastamme ja tapahtumistamme ja jolla rakennamme yhteisöllisyyttä, verkostoja ja jäsenhankintaa – ei ole kasvun mahdollisuuksia.

Tuki naisyhdistyksille auttaa yhdistyksiä tekemään työtä uusien jäsenten mukaan saamiseksi, pitämään mukana nykyiset jäsenet ja ylläpitämään aktiivista ja uudistuvaa toimintaa.

Helsingin Sosialidemokraattinen Naisyhdistys ry esittää, että liittokokous keskustelisi puoluerahan jakamisesta suoraan myös naisyhdistyksille ja päättäisi kolmivuotisesta kokeilusta, jossa pilotoitaisiin tätä mallia.

Helsingissä, syyskuun 19. päivänä 2017

Irma Marttila

puheenjohtaja

Helsingin Sos.dem. Naisyhdistys ry

HALLITUKSEN LAUSUNTO

Helsingin Sos.dem. Naisyhdistys ry esittää, että Naisliitto jakaisi puolueen naistoimintaan suunnattua rahaa naispiirien lisäksi suoraan myös naisyhdistyksille.

Maassamme on kymmenen naisyhdistystä, joista toiminnassa olevia ovat Turun, Lahden ja Helsingin naisyhdistykset. Naisten vähenevä määrä puolueessa ja toiminnan hiipuminen huolestuttavat. Naisia on saatava lisää sekä jäseniksi että mukaan toimintaan. Halukkuus tehdä vapaaehtoistyötä ei ole kadonnut, mutta se on muuttanut muotoaan. Vapaaehtoistyöhön ei enää haluta sitoutua pitkiksi ajoiksi kerrallaan. Halu spontaaniin toimintaan ja auttamiseen on kuitenkin kasvanut. Viestinnän, koordinoimisen ja vapaaehtoistyön ammattimaisemman johtamisen tarve kasvaa.

Näkyvyydestä on maksettava. Ilman näkyvyyttä – jolla kerrotaan tavoitteista, toiminnasta ja tapahtumista ja jolla rakennetaan yhteisöllisyyttä, verkostoja ja jäsenhankintaa – ei ole kasvun mahdollisuuksia. Näistä syistä johtuen Helsingin Sos.dem. Naisyhdistys esittää, että liittokokous keskustelisi puoluerahan jakamisesta suoraan myös naisyhdistyksille ja päättäisi kolmivuotisesta kokeilusta, jossa pilotoitaisiin tätä mallia.

- **Naisliiton hallitus** yhtyy Helsingin Sos.dem. Naisyhdistyksen huoleen jäsenmäärän vähenemisestä ja toiminnan laantumisen. Naisyhdistyksiä on lakkautettu ja jäljelle jääneet jäsenet ovat siirtyneet toisiin demaryhdistyksiin. Naistoiminnalle on kuitenkin tilausta.
- **Naisliiton hallitus selvittää**, että liitto tukee Naispiirejä perusavustuksella vuosittain. Kuluvalla liittokokouskaudella se on ollut 1000 euroa vuodessa. Tämän lisäksi Naisliitto on tukenut 5.000 euroa/piiri tasa-arvotyöhön, jolla tavoitellaan uusia jäseniä puolueelle. Rahan käytöstä ovat Naispiirin ja puoluepiirin hallitukset yhdessä sopineet ja Naisliitosta laskuja on maksettu sen mukaisesti.
- **Naisliiton hallitus suosittaa**, että Naisyhdistyksen puheenjohtaja neuvottelisi Naispiirin puheenjohtajan kanssa yhdistyksen toimintasuunnitelman tapahtumista, jotka sopisivat osiksi Naispiirin ja puoluepiirin 5000 euron tasa-arvohanketta.
- **Naisliiton hallitus esittää**, että seuraavan liittokokouskauden aikana naisyhdistysten toiminnan puitteet selvitetään ja aktiivisuuteen kannustetaan.

5. LIITTOKOKOUSALOITE: Hyvät tavat -keskustelun aiheiksi ja tavoitteiksi

Pirkanmaan Demarinaiset ry

Yhteiskunta on viime vuosikymmeninä kokenut monia muutoksia, joihin ovat vaikuttaneet muun muassa yhä teknisemmäksi kehittyvä toimintaympäristö sekä toisaalta yhä korostetummin ympäristöarvoja esille tuova toiminta. Välillä vaikuttaa siltä, että ihmisten välisen kanssakäymisen periaatteet ja toisen ihmisen arvostaminen yksilönä, elämisen kumppanina ja yhteisön jäsenenä on unohduksissa. Emme enää kohtele toista ihmistä arvokkaana ihmisenä, vaan koemme hänet enemmänkin ohitettavaksi, tarpeettomaksi tai jopa haittatekijäksi. Emme osaa kiittää, tervehtiä, tukea vaikeuksissa tai avata ovea. Kielen käyttöön on myös juurtunut erilaisia voimasanoja, joita ei välttämättä mielletä huonoksi kielenkäytöksi tai kiroiluksi. Nuoret miehet saattavat istua ruokapöydässä lakki/pipo tai hattu päässä, eivätkä nuoret naisetkaan tiedä, miksi miesten pitäisi ottaa hattu päästä. Ei sitä nykyisin osata ottaa päästä Suomen kansallislaulun soidessakaan.

On unohdettu, että hyvät tavat eivät lyö tasa-arvoa korvalle, vaan päinvastoin. Naiset ovat edelleen naisia ja miehet miehiä. Ei oven avaaminen naiselle ole kiellettyä, vaan on hyvien tapojen ilmentymä. Kohteliaisuudesta kieltäytyminen voidaan kokea nolona tilanteena. Kyllä nainkin voi avata miehelle oven, kun tilanne sitä vaatii, esimerkiksi painavien kantamusten kanssa kulkevaa on hyvä auttaa ovien kanssa.

Osa meistä varmasti kokee, että hyvät tavat ovat kaikuja menneestä historiasta, mutta näin ei ole. Paljon on keskusteltu esim. netti-etiketistä ja some-etikasta, mutta niiden yhteys hyviin tapoihin saattaa olla monelle hämärä ja tuntematon. Siksi olisi syytä synnyttää yhteiskunnallinen, laaja keskustelu siitä, mitä ovat tämän päivän ja tämän vuosituhannen hyvät tavat ja miten ne ilmenevät.

Pirkanmaan Demarinaiset esittävät, että naisliitossa ja naisliiton jäsenjärjestöissä käynnistetään keskustelu siitä, miten voimme käytännössä edistää hyvien käytöstapojen tunnettuutta ja oppimista.

HALLITUKSEN LAUSUNTO

Pirkanmaan Demarinaiset esittävät, että naisliitossa ja naisliiton jäsenjärjestöissä käynnistetään keskustelu siitä, miten voimme käytännössä edistää hyvien käytöstapojen tunnettuutta ja oppimista.

- **Hallitus pitää tärkeänä**, että kaikissa keskusteluissa, niin sosiaalisessa mediassa, kuin päivittäisissä kanssakäymisissä otetaan hyvät tavat huomioon. Toisen ihmisen kunnioittaminen on tärkeää ja kuuluu jokaisen velvollisuuksiin.
- **Hallitus pitää arvokkaana**, että aloitteen tavoin hyvistä käytöstavoista nyky-yhteiskunnassa pidetään yllä keskustelua. Yhteiskunnan muuttuessa, myös muuttuvat käyttäytymisnormit. On kuitenkin tärkeää, että pidetään mielessä mitkä ovat hyvien käytöstapojen peruselementit. On myös syytä keskustella siitä, mitkä asiat kuuluvat nykypäivän kanssakäymisen hyviin tapoihin ja mitkä puolestaan ovat käyttäytymiskoodistoltaan vanhentuneita.
- **Hallitus toteaa**, että käytöstapojen ei myöskään enää nykypäivänä tarvitse olla sukupuolittuneita, sillä nykypäivän yhteiskunnassa kiinnitetään entistä enemmän huomiota sukupuolineutraaliuteen.

6. **Liittokokousaloite:** Nuorille tietoa omaan taloudenpitoon, säästämiseen ja riskienhallintaan.

Tikkurilan Työväenyhdistys ry:n naisjaosto, Vantaa.

On perusteltua syytä järjestää peruskoulun yläasteella kahtena viimeisenä oppivuotena esimerkiksi yksi oppitunti lukukaudessa opetusta nuoren omaan hyvään taloudenpitoon, säästämiseen ja riskien hallintaan. Lapin yliopiston selvitysten mukaan lähes 4000 alaikäistä on vuosittain ulosoton asiakkaana. Heistä noin 3300 on 15–18-vuotiaita, mutta myös alle 15-vuotiaita on joukossa. Ongelmat jatkuvat nuorten aikuistuuessa varsinkin peruskoulun varaan jääneillä: maksuhäiriömerkintöjä oli vuoden 2016 lopussa 373 100 henkilöllä ja yleisimmin 25–34-vuotiailla. Luottotietojen menettäminen vaarantaa tulevaisuuden suunnittelua, sillä monet tahot kuten vuokranantajat, asunto- ja muita lainoja myöntävät pankit, samoin vakuutusyhtiöt, autokaupat ym. seuraavat rekisteriä.

Nuoret velkaantuvat yleisimmin mopoilun ja joukkoliikenteen tarkastusmaksujen, puhelin- ja pelimaksujen ja pikaluottojen kanssa. Nuorten osuus velkajärjestelyihin on lisääntynyt. Velkajärjestelyyn liittyy se, että 5 vuotta kestävä maksujen nollaohjelma ei kannusta nuoria hakeutumaan työhön.

Oman henkilökohtaisen taloudenpidon opettaminen on kuulunut vanhemmille, mutta monesta syystä se on osassa koteja jäänyt tekemättä. Jotkut nuoret saattavat väheksyä vanhempiensa neuvoja vanhanaikaisina. Monet vanhemmat eivät ehkä osaa neuvoa, jos nykyiset verkko-ostamiset, osamaksusopimukset ja pikaluottomarkkinat ovat heille uusia. Kaikki vanhemmat eivät itse ole kyenneet tiukkaan taloudenpitoon tai eivät ole päässeet näyttämään esimerkkiä säästämiseen työttömyyden vuoksi.

On tarve opettaa nuorille oman taloudenpidon seurannan tärkeys, laskujen maksamisen välttämättömyys ja säästäminen. On syytä opettaa myös sijoittamisen vaihtoehtoja ja sijoittamiseen liittyvät riskit ja hyödyt nyt, kun pankkien talletuksille maksama mitätön korko ja inflaatio usein syövät säästöjä. Lisääntyvä tietoisuus luottotietojen menettämisen seurauksista voi estää kevytmielistä velkaantumista.

Rahasta on ryhdyttävä puhumaan enemmän ja nykyistä avoimemmin.

Vantaalla, 24.8.2017

Allekirjoitus

Tuula Lindell, naisjaoston puheenjohtaja

Niemi Marja-Leena (toim.): Nuoret ja velka. Koostejulkaisu 22.3.2017 Lapin yliopisto, Rovaniemi.

HALLITUKSEN LAUSUNTO

Tikkurilan Työväenyhdistys ry:n naisjaoston aloitteessa tuodaan ilmi huoli nuorten vähäisestä taloustietoudesta, mikä saattaa johtaa valitettavan usein velkaantumiseen jo alaikäisenä ja pahimmassa tapauksessa luottotietojen menetykseen. Lapin yliopiston selvitysten mukaan lähes 4000 alaikäistä on vuosittain ulosoton asiakkaana. Heistä noin 3300 on 15–18-vuotiaita, mutta myös alle 15-vuotiaita on joukossa. Ongelmat jatkuvat nuorten aikuistuesssa varsinkin peruskoulun varaan jääneillä: maksuhäiriömerkintöjä oli vuoden 2016 lopussa 373 100 henkilöllä ja yleisimmin 25–34-vuotiailla.

Nuorten henkilökohtaisen talousneuvonnan vastuun ollaan yleensä ajateltu kuuluvan vanhemmille, mutta tehtävää on usein laiminlyöty. Lisäksi peruskoulussa saatu käytännön taloustiedon opetus katsotaan riittämättömäksi, jotta nuori ymmärtäisi henkilökohtaisesta taloudenpidosta huolehtimisen tärkeyden.

Aloitteessa esitetään, että peruskoulussa pitäisi kahdella viimeisellä luokalla (8.-9.-luokka) järjestää henkilökohtaisen taloudenhoidon opetusta, missä perehdyttäisiin niin säästämiseen, kuin mahdollisten taloudellisten riskien hallintaan. Mitä aikaisemmin nuori hahmottaa taloudellisia riskejä ja hallitsee oman taloutensa, sitä vähemmän nuorisovelkaantumista syntyy.

Hallitus yhtyy aloitteen henkeen ja pitää tärkeänä, että peruskoulun yhteiskuntaopin opetukseen lisättäisiin enemmän mikrotason käytännöllistä taloustiedonopetusta, esimerkiksi 1-2 tuntia lukukaudessa, jotta nuorten taloustietämys olisi parempi, ja mahdollinen velkaantuminen pystyttäisiin estämään. Vanhempia tulee kannustaa kertomaan nuorille oman talouden hallinnasta ja sen tärkeydestä.